

Uradni list

Evropske unije

L 242

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Letnik 60

20. september 2017

Vsebina

I Zakonodajni akti

UREDBE

- ★ Uredba (EU) 2017/1563 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o čezmejni izmenjavi med Unijo in tretjimi državami izvodov v dostopnem formatu določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, v korist slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja 1

DIREKTIVE

- ★ Direktiva (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o določenih dovoljenih uporabah določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja ter o spremembi Direktive 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske pravice in sorodnih pravic v informacijski družbi 6

SKLEPI

- ★ Sklep (EU) 2017/1565 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o zagotavljanju makrofinančne pomoči Republiki Moldaviji 14

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2017/1563 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 13. septembra 2017

o čezmejni izmenjavi med Unijo in tretjimi državami izvodov v dostopnem formatu določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščitenih z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, v korist slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Marakeška pogodba o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (v nadaljnjem besedilu: Marakeška pogodba) je bila podpisana v imenu Unije 30. aprila 2014 ⁽³⁾. Od pogodbenic zahteva, da določijo izjeme ali omejitve avtorske pravice in sorodnih pravic za izdelavo ter razširjanje izvodov določenih del in drugih zaščitenih predmetov urejanja v dostopnem formatu ter za čezmejno izmenjavo navedenih izvodov.
- (2) Upravičenci na podlagi Marakeške pogodbe so slepe osebe, slabovidne osebe, katerih slabovidnosti ni mogoče izboljšati do te mere, da bi se omogočila vidna funkcija, ki bi bila primerljiva z vidno funkcijo osebe brez take motnje, osebe, ki imajo motnjo zaznavanja ali branja, vključno z disleksijo ali katero koli drugo učno težavo, ki jim preprečuje, da berejo tiskana dela v enaki meri kot osebe brez take motnje, in osebe, ki so zaradi telesne invalidnosti ne morejo držati ali premikati knjige oziroma osredotočiti ali premikati pogleda v meri, ki je običajno sprejemljiva za branje, če te osebe zaradi take motnje ali invalidnosti ne morejo brati tiskanih del v enaki meri kot osebe brez take motnje ali invalidnosti.
- (3) Slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja se še vedno soočajo s številnimi ovirami pri dostopu do knjig in drugega tiskanega gradiva, zaščitenih z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami. Potreba po večjem številu del in drugih zaščitenih predmetov urejanja v dostopnih formatih, ki so na voljo tem osebam, in bistveno izboljšanje njihovega kroženja ter razširjanja sta bila priznana na mednarodni ravni.

⁽¹⁾ Mnenje z dne 5. julija 2017 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 6. julija 2017 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 17. julija 2017.

⁽³⁾ Sklep Sveta 2014/221/EU z dne 14. aprila 2014 o podpisu, v imenu Evropske unije, Marakeške pogodbe o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (UL L 115, 17.4.2014, str. 1).

- (4) V skladu z Mnenjem 3/15 Sodišča Evropske unije ⁽¹⁾ je treba izjeme ali omejitve iz Marakeške pogodbe, ki veljajo za avtorsko pravico in sorodne pravice za izdelavo ter razširjanje izvodov določenih del in drugih predmetov urejanja v dostopnem formatu, izvajati v okviru področja, ki je bilo harmonizirano z Direktivo 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Enako velja za sisteme izvoza in uvoza, ki jih določa navedena pogodba, če je njihov končni namen to, da se na ozemlju pogodbenice brez soglasja imetnikov pravic odobri posredovanje javnosti ali distribucija na ozemlju druge pogodbenice objavljenih izvodov v dostopnem formatu.
- (5) Cilj Direktive (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ je harmonizirano izvajanje obveznosti, ki jih mora Unija izpolniti na podlagi Marakeške pogodbe za izboljšanje razpoložljivosti izvodov v dostopnem formatu za upravičene osebe v vseh državah članicah Unije in obtok takšnih izvodov na notranjem trgu, od držav članic pa zahteva, da uvedejo obvezno izjemo za določene pravice, ki so harmonizirane s pravom Unije. Cilj te uredbe je izvajanje obveznosti iz Marakeške pogodbe v zvezi s sistemi izvoza in uvoza izvodov v dostopnem formatu za nekomercialne namene v korist upravičenih oseb med Unijo in tretjimi državami, ki so pogodbenice Marakeške pogodbe, ter enotna določitev pogojev za tak izvoz in uvoz na področju, ki je bilo harmonizirano z direktivama 2001/29/ES in (EU) 2017/1564 za zagotovitev, da se ti ukrepi izvajajo dosledno na celotnem notranjem trgu in da ne ogrožajo harmonizacije izključnih pravic in izjem, ki so zajete v navedenih direktivah.
- (6) Ta uredba bi morala zagotoviti, da se lahko upravičenim osebam ali pooblaščenemu subjektu iz Marakeške pogodbe v tretjih državah, ki so pogodbenice Marakeške pogodbe, distribuirajo, posredujejo ali dajo na voljo izvodi knjig, tudi e-knjig, periodičnih publikacij, časopisov, revij in drugih pisnih del, zapisov, vključno z notnimi zapisi, ter drugega tiskanega gradiva, tudi v digitalni ali analogni zvočni obliki, v dostopnem formatu, ki so bili izdelani v kateri koli državi članici v skladu z nacionalnimi določbami, sprejetimi na podlagi Direktive (EU) 2017/1564. Dostopni formati vključujejo na primer Braillovo pisavo, velik tisk, prilagojene e-knjige, zvočne knjige in radijske oddaje. Ob upoštevanju „nekomercialnega cilja Marakeške pogodbe“ ⁽⁴⁾ bi morali distribucijo, posredovanje javnosti ali dajanje izvodov v dostopnem formatu na voljo javnosti slepim in slabovidnim osebam ter osebam z drugimi motnjami branja ali pooblaščenim subjektom v tretji državi izključno nepridobitno opravljati le pooblašчени subjekti s sedežem v državi članici.
- (7) S to uredbo bi bilo treba tudi omogočiti, da lahko upravičene osebe v Uniji in pooblašчени subjekti s sedežem v državi članici za nekomercialne namene v korist slepih in slabovidnih oseb ali oseb z drugimi motnjami branja iz tretje države uvažajo izvode, ki so v skladu z izvajanjem Marakeške pogodbe izdelani v dostopnem formatu, in da do njih dostopajo. Moralo bi biti omogočeno, da so izvodi v dostopnem formatu na notranjem trgu v obtoku pod enakimi pogoji kot izvodi v dostopnem formatu, izdelani v Uniji v skladu z Direktivo (EU) 2017/1564.
- (8) Za izboljšanje razpoložljivosti izvodov v dostopnem formatu ter preprečevanje nepooblaščenega razširjanja del ali drugih predmetov urejanja bi morali pooblašчени subjekti, ki se ukvarjajo z distribucijo, posredovanjem javnosti ali dajanjem izvodov v dostopnem formatu na voljo, izpolnjevati določene obveznosti. Podpreti bi bilo treba pobude držav članic za spodbujanje ciljev Marakeške pogodbe in izmenjavo izvodov v dostopnem formatu s tretjimi državami, ki so pogodbenice navedene pogodbe, ter pobude v podporo pooblaščenim subjektom pri izmenjavi in zagotavljanju razpoložljivosti informacij. Te pobude bi lahko vključevale pripravo smernic ali zglede najboljše prakse za izdelavo in razširjanje izvodov v dostopnem formatu ob posvetovanju s predstavniki pooblaščenih subjektov, upravičenih oseb in imetnikov pravic.
- (9) Bistveno je, da vsaka obdelava osebnih podatkov na podlagi te uredbe spoštuje temeljne pravice, zlasti pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja ter pravico do varstva osebnih podatkov iz členov 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), in je nujno, da je vsaka taka obdelava

⁽¹⁾ Mnenje Sodišča z dne 14. februarja 2017, 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, točka 112.

⁽²⁾ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 167, 22.6.2001, str. 10).

⁽³⁾ Direktiva (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o določenih dovoljenih uporabah določenih del ali drugih predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja ter o spremembi Direktive 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske pravice in sorodnih pravic v informacijski družbi (glej stran 6 tega Uradnega lista).

⁽⁴⁾ Mnenje Sodišča z dne 14. februarja 2017, 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, točka 90.

v skladu tudi z direktivama 95/46/ES ⁽¹⁾ in 2002/58/ES ⁽²⁾ Evropskega parlamenta in Sveta, ki urejata obdelavo osebnih podatkov, ki bi jo lahko izvajali pooblašteni subjekti v okviru te uredbe in pod nadzorom pristojnih organov držav članic, zlasti neodvisnih javnih organov, ki jih imenujejo države članice.

- (10) Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: UNCRPD), katere pogodbenica je Unija, invalidom zagotavlja pravico do dostopa do informacij in izobraževanja ter pravico do udeležbe v kulturnem, gospodarskem in družbenem življenju na enaki podlagi kot drugim osebam. UNCRPD od pogodbenic zahteva, da skladno z mednarodnim pravom sprejmejo vse ustrezne ukrepe, s katerimi preprečujejo, da bi zakoni o varstvu intelektualne lastnine nerazumno ali diskriminatorno ovirali dostop invalidov do kulturnega gradiva.
- (11) Na podlagi Listine so vse oblike diskriminacije, vključno na podlagi invalidnosti, prepovedane, pravica invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti pa je priznana in spoštovana s strani Unije.
- (12) Ker cilja te uredbe, in sicer enotnega izvajanja obveznosti iz Marakeške pogodbe v zvezi z izvozom in uvozom med Unijo in tretjimi državami, ki so pogodbenice Marakeške pogodbe, izvodov v dostopnih formatih določenih del in drugih predmetov urejanja za nekomercialne namene in v korist upravičenih oseb, ter določitev pogojev za tak izvoz in uvoz, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi njegovega obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (13) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini in UNCRPD. To uredbo bi bilo treba razlagati in uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Ta uredba določa enotna pravila o čezmejni izmenjavi izvodov v dostopnem formatu določenih del in predmetov urejanja med Unijo in tretjimi državami, ki so pogodbenice Marakeške pogodbe, brez dovoljenja imetnika pravice v korist slepih in slabovidnih oseb ali oseb z drugimi motnjami branja na področju, ki je harmonizirano z direktivama 2001/29/ES in (EU) 2017/1564, da bi preprečili ogrožanje harmonizacije izključnih pravic in izjem na notranjem trgu.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „delo ali drugi predmeti urejanja“ pomeni delo v obliki knjige, periodične publikacije, časopisa, revije ali drugega pisnega dela, zapisa, vključno z notnimi zapisi, in povezane ilustracije v katerem koli mediju, vključno z zvočno obliko, kot so zvočne knjige, in digitalnimi formati, ki je zaščiteno z avtorsko pravico ali sorodnimi pravicami ter se objavi ali drugače zakonito da na voljo javnosti;

⁽¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, 23.11.1995, str. 31). Navedena direktiva se razveljavi in nadomesti z učinkom od 25. maja 2018 z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

- (2) „upravičena oseba“ pomeni, ne glede na druge motnje oziroma oblike invalidnosti, osebo, ki:
- (a) je slepa;
 - (b) je slabovidna in slabovidnosti ni mogoče izboljšati do te mere, da bi se omogočila vidna funkcija, ki bi bila primerljiva z vidno funkcijo osebe brez take motnje, in ki posledično ne more brati tiskanih del v enaki meri kot oseba brez take motnje;
 - (c) ima motnjo zaznavanja ali branja in posledično ne more brati tiskanih del v enaki meri kot oseba brez take invalidnosti; ali
 - (d) je zaradi telesne motnje drugače nezmožna držati knjigo ali jo premikati oziroma osredotočiti ali premikati pogled v meri, ki je običajno sprejemljiva za branje;
- (3) „izvod v dostopnem formatu“ pomeni izvod dela ali druge predmete urejanja v drugačnem načinu ali obliki, ki upravičeni osebi daje dostop do dela ali drugih predmetov urejanja in ki taki osebi tudi omogoča, da do dela dostopa enako učinkovito in z enako lahkoto kot osebe brez okvar ali motenj iz točke 2;
- (4) „pooblaščen subjekt s sedežem v državi članici“ pomeni subjekt, ki ga je država članica pooblastila ali priznala, da nepridobitno zagotavlja izobraževanje, usposabljanje, prilagojeno branje ali dostop do informacij upravičenim osebam. To vključuje tudi javne ustanove ali neprofitne organizacije, ki zagotavljajo enake storitve upravičenim osebam kot eno izmed svojih primarnih dejavnosti, institucionalnih obveznosti ali del svojega poslanstva v javnem interesu.

Člen 3

Izvoz izvodov v dostopnem formatu v tretje države

Pooblaščen subjekt s sedežem v državi članici lahko distribuira, posreduje ali da na voljo upravičenim osebam ali pooblaščenemu subjektu s sedežem v tretji državi, ki je pogodbenica Marakeške pogodbe, izvod v dostopnem formatu dela ali drugih predmetov urejanja, izdelan v skladu z nacionalno zakonodajo, sprejeto na podlagi Direktive (EU) 2017/1564.

Člen 4

Uvoz izvodov v dostopnem formatu iz tretjih držav

Upravičena oseba ali pooblaščen subjekt s sedežem v državi članici lahko uvozi ali drugače pridobi izvod v dostopnem formatu dela ali drugih predmetov urejanja, ki ga je pooblaščen subjekt v tretji državi, ki je pogodbenica Marakeške pogodbe, distribuiral, posredoval ali dal na voljo upravičenim osebam ali pooblaščenim subjektom, ter do njega dostopa in ga nato uporablja, skladno z nacionalno zakonodajo, sprejeto na podlagi Direktive (EU) 2017/1564.

Člen 5

Obveznosti pooblaščenih subjektov

1. Pooblaščen subjekt s sedežem v državi članici, ki opravlja dejanja iz členov 3 in 4, pripravi in upošteva svoje prakse, s katerimi zagotovi, da:
 - (a) distribuira, posreduje in da na voljo razpoložljive izvode v dostopnem formatu le upravičenim osebam ali drugim pooblaščenim subjektom;
 - (b) sprejme ustrezne ukrepe za odvrčanje od nepooblaščne reprodukcije, distribucije, posredovanja javnosti in dajanja izvodov v dostopnem formatu na voljo javnosti;
 - (c) izkazuje ustrezno skrbnost pri ravnanju z deli ali predmeti urejanja ter njihovimi izvodi v dostopnem formatu in tako ravnanje beleži ter
 - (d) objavlja in posodablja, če je to primerno, na svojem spletišču ali po drugih spletnih ali nespletnih poteh, informacije o tem, kako izpolnjuje obveznosti iz točk (a) do (c).

Pooblaščen subjekt s sedežem v državi članici pripravi in upošteva prakse iz prvega pododstavka, pri čemer v celoti upošteva pravila, ki se uporabljajo za obdelavo osebnih podatkov upravičenih oseb iz člena 6.

2. Pooblaščen subjekt s sedežem v državi članici, ki opravlja dejanja iz členov 3 in 4, na zahtevo na dostopen način zagotovi naslednje informacije upravičenim osebam, drugim pooblaščenim subjektom ali imetnikom pravice:

- (a) seznam del ali drugih predmetov urejanja, za katere ima izvode v dostopnem formatu in razpoložljive formate ter
- (b) imena in kontaktne podatke o pooblaščenih subjektih, s katerimi si je izmenjal izvode v dostopnem formatu na podlagi členov 3 in 4.

Člen 6

Varstvo osebnih podatkov

Obdelava osebnih podatkov v okviru te uredbe se izvede v skladu z direktivama 95/46/ES in 2002/58/ES.

Člen 7

Pregled

Komisija do 11. oktobra 2023 izvede oceno te uredbe in predstavi glavne ugotovitve poročila Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru ter jim, kadar je to ustrezno, priloži predloge za spremembo te uredbe.

Države članice Komisiji predložijo vse potrebne podatke za pripravo ocenjevalnega poročila.

Člen 8

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 12. oktobra 2018.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 13. septembra 2017

Za Evropski parlament

Predsednik

A. TAJANI

Za Svet

Predsednik

M. MAASIKAS

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2017/1564 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 13. septembra 2017

o določenih dovoljenih uporabah določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja ter o spremembi Direktive 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske pravice in sorodnih pravic v informacijski družbi

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Zakonodajni akti Unije na področju avtorske pravice in sorodnih pravic zagotavljajo pravno varnost in visoko raven zaščite imetnikov pravic ter predstavljajo harmoniziran pravni okvir. Ta okvir prispeva k pravilnemu delovanju notranjega trga in spodbuja inovacije, ustvarjalnost, naložbe in proizvodnjo novih vsebin, tudi v digitalnem okolju. Prav tako je njegov namen spodbuditi dostop do znanja in kulture tako, da ščiti dela in druge predmete urejanja ter dovoljuje izjeme ali omejitve, ki so v javnem interesu. Vzdrževati bi bilo treba pravično ravnovesje pravic in interesov med imetniki pravic in uporabniki.
- (2) Direktive 96/9/ES ⁽³⁾, 2001/29/ES ⁽⁴⁾, 2006/115/ES ⁽⁵⁾ in 2009/24/ES ⁽⁶⁾ Evropskega parlamenta in Sveta harmonizirajo pravice imetnikov pravic na področju avtorske pravice in sorodnih pravic. Navedene direktive skupaj z Direktivo 2012/28/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾ določajo izčrpen seznam izjem in omejitev navedenih pravic, kar pod določenimi pogoji omogoča uporabo vsebin brez dovoljenja imetnikov pravic, da se dosežejo določeni cilji politike.
- (3) Slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja se še vedno soočajo s številnimi ovirami pri dostopu do knjig in drugega tiskanega gradiva, zaščiteneh z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami. Ob upoštevanju pravic slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja, ki so priznane v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) in Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: UNCRPD), bi bilo treba sprejeti ukrepe za povečanje razpoložljivosti knjig in drugega tiskanega gradiva v dostopnih formatih ter izboljšati njihovo kroženje na notranjem trgu.

⁽¹⁾ UL C 125, 21.4.2017, str. 27.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 6. julija 2017 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 17. julija 2017.

⁽³⁾ Direktiva 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (UL L 77, 27.3.1996, str. 20).

⁽⁴⁾ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 167, 22.6.2001, str. 10).

⁽⁵⁾ Direktiva 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL L 376, 27.12.2006, str. 28).

⁽⁶⁾ Direktiva 2009/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L 111, 5.5.2009, str. 16).

⁽⁷⁾ Direktiva 2012/28/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o nekaterih dovoljenih uporabah osirotelih del (UL L 299, 27.10.2012, str. 5).

- (4) Marakeška pogodba o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (v nadaljnjem besedilu: Marakeška pogodba) je bila podpisana v imenu Unije 30. aprila 2014 ⁽¹⁾. Njen cilj je izboljšati razpoložljivost in čezmejno izmenjavo določenih del in drugih zaščiteneh predmetov urejanja v dostopnih formatih za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja. Marakeška pogodba od pogodbenic zahteva, da določijo izjeme ali omejitve pravic imetnikov avtorske pravice in sorodnih pravic za izdelavo ter razširjanje izvodov določenih del in drugih zaščiteneh predmetov urejanja v dostopnem formatu ter za čezmejno izmenjavo navedenih izvodov. Sklenitev Marakeške pogodbe s strani Unije zahteva prilagoditev prava Unije, tako da se vzpostavi obvezna in harmonizirana izjema za uporabe, dela in upravičene osebe, ki jih zajema navedena pogodba.
- (5) V skladu z Mnenjem 3/15 Sodišča Evropske unije ⁽²⁾ je treba izjeme ali omejitve iz Marakeške pogodbe, ki veljajo za avtorsko pravico in sorodne pravice za izdelavo ter razširjanje izvodov določenih del in drugih predmetov urejanja v dostopnem formatu, izvajati v okviru področja, ki je bilo harmonizirano z Direktivo 2001/29/ES.
- (6) S to direktivo se na harmoniziran način izvajajo obveznosti, ki jih mora Unija izpolnjevati na podlagi Marakeške pogodbe, da se zagotovi dosledna uporaba ustreznih ukrepov na celotnem notranjem trgu. Ta direktiva bi zato morala določati obvezno izjemo za pravice, ki so harmonizirane s pravom Unije ter so relevantne za uporabe in dela, ki jih zajema Marakeška pogodba. Te pravice vključujejo zlasti pravice reproduciranja, posredovanja javnosti, dajanja na voljo javnosti, distribuiranja in posojanja, kakor jih določajo Direktive 2001/29/ES, 2006/115/ES in 2009/24/ES, ter ustrezne pravice iz Direktive 96/9/ES. Ker področje uporabe izjem ali omejitev iz Marakeške pogodbe vključuje tudi dela v zvočni obliki, kot so zvočne knjige, bi se morala obvezna izjema, ki jo določa ta direktiva, uporabljati tudi za sorodne pravice.
- (7) Ta direktiva zadeva slepe osebe, slabovidne osebe, katerih slabovidnosti ni mogoče izboljšati do te mere, da bi se omogočila vidna funkcija, ki bi bila primerljiva z vidno funkcijo osebe brez take motnje, osebe, ki imajo motnjo zaznavanja ali branja, vključno z disleksijo ali katero koli drugo učno težavo, ki jim preprečuje, da berejo tiskana dela v enaki meri kot osebe brez take motnje, ali osebe, ki zaradi telesne invalidnosti ne morejo držati ali premikati knjige ali osredotočiti ali premikati pogleda v meri, ki je običajno sprejemljiva za branje, če te osebe zaradi take motnje ali invalidnosti ne morejo brati tiskanih del v enaki meri kot osebe brez take motnje ali invalidnosti. Cilj te direktive je torej izboljšati razpoložljivost knjig, tudi e-knjig, periodičnih publikacij, časopisov, revij in drugih pisnih del, zapisov, vključno z notnimi zapisi, ter drugega tiskanega gradiva, tudi v digitalni ali analogni zvočni obliki, spletno ali nespletno, v formatih, s katerimi navedena dela in drugi predmeti urejanja postanejo dostopni navedenim osebam v enaki meri kot osebam brez take motnje ali invalidnosti. Dostopni formati vključujejo na primer Braillovo pisavo, velik tisk, prilagojene e-knjige, zvočne knjige in radijske oddaje.
- (8) Obvezna izjema, ki jo določa ta direktiva, bi morala prav tako omejiti pravico reproduciranja na način, da se omogoči vsako dejanje, ki je potrebno za spremembo ali pretvorbo ali prilagoditev dela ali drugega predmeta urejanja, da se izdela izvod v dostopnem formatu, ki upravičenim osebam omogoča dostop do tega dela ali drugega predmeta urejanja. To vključuje zagotavljanje potrebnih sredstev za navigacijo po informacijah v izvodu v dostopnem formatu. Vključuje tudi spremembe, ki bi bile potrebne v primerih, ko je format dela ali drugega predmeta urejanja že dostopen določenim upravičenim osebam, drugim upravičenim osebam pa morebiti ne, zaradi različnih oblik motenj ali invalidnosti ali okvar ali različnih stopenj teh motenj ali invalidnosti.
- (9) Dovoljene uporabe, določene s to direktivo, bi morale vključevati izvode v dostopnem formatu, ki jih izdelajo upravičene osebe ali pooblaščen subjekti, ki zadovoljujejo njihove potrebe, bodisi da so ti pooblaščen subjekti javne bodisi zasebne organizacije, zlasti knjižnice, izobraževalne ustanove in druge nepridobitne organizacije, ki so jim storitve osebam z motnjami branja ena od primarnih dejavnosti, institucionalnih obveznosti ali del njihovega poslanstva v javnem interesu. Navedene uporabe, določene v tej direktivi, bi morale vključevati tudi

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2014/221/EU z dne 14. aprila 2014 o podpisu, v imenu Evropske unije, Marakeške pogodbe o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja (UL L 115, 17.4.2014, str. 1).

⁽²⁾ Mnenje Sodišča z dne 14. februarja 2017, 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, točka 112.

izvode v dostopnem formatu, ki jih za izključno uporabo upravičenih oseb izdela fizična oseba v imenu upravičene osebe ali fizična oseba, ki upravičeni osebi pomaga pri izdelavi teh izvodov. Izvode v dostopnem formatu bi bilo treba izdelati le za tista dela ali druge predmete urejanja, do katerih imajo upravičene osebe ali pooblaščen subjekti zakonit dostop. Države članice bi morale zagotoviti, da so vse pogodbenne določbe, katerih cilj je na kakršen koli način preprečiti ali omejiti izvajanje te izjeme, nične.

- (10) Izjema, ki je določena v tej direktivi, bi morala pooblaščenim subjektom dovoliti spletno in nespletno izdelavo ter razširjanje izvodov del ali drugih predmetov urejanja, ki jih zajema ta direktiva, v dostopnem formatu v Uniji. Ta direktiva ne bi smela nalagati obveznosti za izdelavo in razširjanje teh izvodov za pooblaščen subjekte.
- (11) Omogočeno bi moralo biti, da so izvodi v dostopnem formatu, izdelani v eni državi članici, na voljo v vseh državah članicah, s čimer bodo bolj razpoložljivi na notranjem trgu. To bi zmanjšalo potrebo po podvajanju dela, potrebnega za izdelavo izvodov v dostopnem formatu za isto delo ali drug predmet urejanja po vsej Uniji, kar bi ustvarilo prihranke in povečalo učinkovitost. Ta direktiva bi zato morala zagotoviti, da izvodi v dostopnem formatu, ki jih pooblaščen subjekti izdelajo v kateri koli državi članici, lahko krožijo v vsej Uniji ter da upravičene osebe in pooblaščen subjekti lahko do njih dostopajo v vsej Uniji. Da bi spodbudili to čezmejno izmenjavo ter poenostavili medsebojno identifikacijo in sodelovanje med pooblaščenimi subjekti, bi bilo treba spodbujati prostovoljno izmenjavo informacij v zvezi z imeni in kontaktnimi podatki pooblaščenih subjektov s sedežem v Uniji, vključno s spletišči, če obstajajo. Države članice bi zato morale informacije, ki jih prejmejo od pooblaščenih subjektov, predložiti Komisiji. To za države članice ne pomeni obveznosti preverjanja popolnosti in točnosti teh informacij ali njihove skladnosti z nacionalnim pravom, ki prenaša to direktivo. Komisija bi morala te informacije dati na voljo na spletu prek osrednje informacijske dostopne točke na ravni Unije. To bi tudi pomagalo pooblaščenim subjektom ter upravičnim osebam in imetnikom pravic pri kontaktiranju pooblaščenih subjektov za pridobitev natančnejših informacij, v skladu s določbami iz te direktive in Uredbe (EU) 2017/1563 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Zgoraj navedena osrednja informacijska dostopna točka bi morala dopolnjevati informacijsko dostopno točko, ki jo bo vzpostavila Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (WIPO), kakor je določeno v Marakeški pogodbi in katere cilj je poenostavitev identifikacije in sodelovanja med pooblaščenimi subjekti na mednarodni ravni.
- (12) Za izboljšanje razpoložljivosti izvodov v dostopnem formatu ter preprečevanje nepooblaščenega razširjanja del ali drugih predmetov urejanja bi morali pooblaščen subjekti, ki se ukvarjajo z distribucijo, posredovanjem javnosti ali dajanjem izvodov v dostopnem formatu na voljo javnosti, izpolnjevati določene obveznosti.
- (13) Zahteve za dovoljenje ali priznavanje, ki jih lahko države članice določijo za pooblaščen subjekte, kot so zahteve v zvezi z zagotavljanjem splošnih storitev upravičnim osebam, subjektom, ki so zasedeni z opredelitvijo pooblaščenega subjekta iz te direktive, ne bi smele preprečiti uporab, ki jih ta direktiva dovoljuje.
- (14) Državam članicam glede na posebno naravo izjeme, ki je določena v tej direktivi, njeno ciljno področje uporabe in potrebo po pravni varnosti za njene upravičence ne bi smelo biti dovoljeno nalaganje dodatnih zahtev za uporabo izjeme, kot je predhodno preverjanje komercialne razpoložljivosti del v dostopnih formatih, poleg zahtev, določenih v tej direktivi. Državam članicam bi moralo biti dovoljeno le določiti odškodninske sheme glede dovoljenih uporab del ali drugih predmetov urejanja s strani pooblaščenih subjektov. Da bi se izognili bremenu za upravičene osebe ter preprečili ovire za čezmejno razširjanje izvodov v dostopnem formatu in čezmernim zahtevam za pooblaščen subjekte, je pomembno, da so možnosti držav članic za določanje takšnih odškodninskih shem omejene. Za odškodninske sheme zato ne bi smela biti potrebna vplačila s strani upravičenih oseb. Odškodninske sheme bi morale veljati le za uporabe s strani pooblaščenih subjektov s sedežem na ozemlju države članice, ki določa to shemo, zanje pa ne bi smela biti potrebna vplačila s strani pooblaščenih subjektov s sedežem v drugih državah članicah ali tretjih državah, ki so pogodbenice Marakeške pogodbe. Države članice bi morale zagotoviti, da ni še več obremenjujočih zahtev za čezmejno izmenjavo izvodov v dostopnem formatu v okviru takšnih odškodninskih shem kot v situacijah, ki niso čezmejne, vključno glede oblike in

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2017/1563 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o čezmejni izmenjavi med Unijo in tretjimi državami izvodov v dostopnem formatu določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščitenih z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, v korist slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja (glej stran 1 tega Uradnega lista).

morebitne višine odškodnine. Pri določanju višine odškodnine bi bilo treba ustrezno upoštevati neprofitno naravo dejavnosti pooblaščenih subjektov, cilje splošnega interesa v tej direktivi, interese upravičencev do izjeme, morebitno škodo za imetnike pravic in potrebo po zagotavljanju čezmejnega razširjanja izvodov v dostopnem formatu. Upoštevati bi bilo treba tudi posebne okoliščine vsakega primera, ki izhaja iz izdelave posameznega izvoda v dostopnem formatu. Ko je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo odškodnine ne bi bilo potrebno.

- (15) Bistveno je, da vsaka obdelava osebnih podatkov na podlagi te direktive spoštuje temeljne pravice, zlasti pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja ter pravico do varstva osebnih podatkov iz členov 7 in 8 Listine, in je nujno, da je vsaka taka obdelava v skladu tudi z direktivama 95/46/ES ⁽¹⁾ in 2002/58/ES ⁽²⁾ Evropskega parlamenta in Sveta, ki urejata obdelavo osebnih podatkov, ki bi jo lahko izvajali pooblašчени subjekti v okviru te direktive in pod nadzorom pristojnih organov držav članic, zlasti neodvisnih javnih organov, ki jih imenujejo države članice.
- (16) Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: UNCRPD), katere pogodbenica je Unija, invalidom zagotavlja pravico do dostopa do informacij in izobrazbe ter pravico do udeležbe v kulturnem, gospodarskem in družbenem življenju na enaki podlagi kot drugim osebam. UNCRPD od pogodbenic zahteva, da skladno z mednarodnim pravom sprejmejo vse ustrezne ukrepe, s katerimi preprečujejo, da bi zakoni o varstvu intelektualne lastnine nerazumno ali diskriminatorno ovirali dostop invalidov do kulturnega gradiva.
- (17) Na podlagi Listine so vse oblike diskriminacije, vključno na podlagi invalidnosti, prepovedane, pravica invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti pa je priznana in spoštovana s strani Unije.
- (18) S sprejetjem te direktive je namen Unije zagotoviti, da imajo upravičene osebe dostop do knjig in drugega tiskanega gradiva v dostopnem formatu po vsem notranjem trgu. Zato je ta direktiva ključen prvi korak k izboljšanju dostopa do del za invalide.
- (19) Komisija bi morala ocenjevati stanje v zvezi z razpoložljivostjo del in drugih predmetov urejanja v dostopnih formatih, ki jih ta direktiva ne zajema, ter razpoložljivost del in drugih predmetov urejanja v dostopnem formatu za osebe z drugimi motnjami. Pomembno je, da Komisija stanje s tem v zvezi natančno spremlja. Po potrebi bi lahko razmislili o spremembah področja uporabe te direktive na podlagi poročila, ki ga predstavi Komisija.
- (20) Države članice bi morale imeti možnost, da še naprej zagotavljajo izjemo ali omejitev v korist invalidom v primerih, ki jih ta direktiva ne zajema, zlasti kar zadeva dela in druge predmete urejanja ter invalidnosti, ki jih ta direktiva ne zajema, na podlagi točke (b) člena 5(3) Direktive 2001/29/ES. Ta direktiva državam članicam ne preprečuje določanja izjem ali omejitev pravic, ki niso harmonizirane v okviru Unije za avtorske pravice.
- (21) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini in UNCRPD. To direktivo bi bilo treba razlagati in uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli.
- (22) Marakeška pogodba nalaga določene obveznosti glede izmenjave izvodov v dostopnem formatu med Unijo in tretjimi državami, ki so pogodbenice navedene pogodbe. Ukrepi, ki jih je Unija sprejela za izpolnjevanje navedenih obveznosti, so zajeti v Uredbi (EU) 2017/1563, ki bi jo bilo treba brati v povezavi s to direktivo.

⁽¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, 23.11.1995, str. 31). Navedena direktiva se razveljavi in nadomesti z učinkom od 25. maja 2018 z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

- (23) Ker cilja te direktive, in sicer da se izboljša dostop slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja v Uniji do del in drugih predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi njegovega obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (24) V skladu s skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložljivih dokumentih ⁽¹⁾ se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med sestavnimi elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Namen te direktive je nadaljnja harmonizacija prava Unije, ki se uporablja za avtorsko pravico in sorodne pravice v okviru notranjega trga, z vzpostavitvijo pravil o uporabi določenih del in drugih predmetov urejanja brez dovoljenja imetnika pravic v korist slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „delo ali drugi predmeti urejanja“ pomeni delo v obliki knjige, periodične publikacije, časopisa, revije ali drugega pisnega dela, zapisa, vključno z notnimi zapisi, in povezane ilustracije v katerem koli mediju, vključno z zvočno obliko, kot so zvočne knjige, in digitalnimi formati, ki je zaščiteno z avtorsko pravico ali sorodnimi pravicami ter se objavi ali drugače zakonito da na voljo javnosti;
- (2) „upravičena oseba“ pomeni, ne glede na druge motnje oziroma oblike invalidnosti, osebo, ki:
- (a) je slepa;
 - (b) je slabovidna in slabovidnosti ni mogoče izboljšati do te mere, da bi se omogočila vidna funkcija, ki bi bila primerljiva z vidno funkcijo osebe brez take motnje, in ki posledično ne more brati tiskanih del v enaki meri kot oseba brez take motnje;
 - (c) ima motnjo zaznavanja ali branja in posledično ne more brati tiskanih del v enaki meri kot oseba brez take invalidnosti; ali
 - (d) je zaradi telesne motnje drugače nezmožna držati knjigo ali jo premikati oziroma osredotočiti ali premikati pogled v meri, ki je običajno sprejemljiva za branje;
- (3) „izvod v dostopnem formatu“ pomeni izvod dela ali druge predmete urejanja v drugačnem načinu ali obliki, ki upravičeni osebi daje dostop do dela ali drugih predmetov urejanja in ki taki osebi tudi omogoča, da do dela dostopa enako učinkovito in z enako lahkoto kot osebe brez okvar ali motenj iz točke 2;
- (4) „pooblaščen subjekt“ pomeni subjekt, ki ga je država članica pooblastila ali priznala, da nepridobitno zagotavlja izobraževanje, usposabljanje, prilagojeno branje ali dostop do informacij upravičenim osebam. To vključuje tudi javne ustanove ali neprofitne organizacije, ki zagotavljajo enake storitve upravičenim osebam kot eno izmed svojih primarnih dejavnosti, institucionalnih obveznosti ali del svojega poslanstva v javnem interesu.

⁽¹⁾ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

Člen 3

Dovoljene uporabe

1. Države članice zagotavljajo izjemo, ki bo omogočala, da se ne zahteva dovoljenja imetnika avtorske pravice ali sorodnih pravic za delo ali drug predmet urejanja na podlagi členov 5 in 7 Direktive 96/9/ES, členov 2, 3 in 4 Direktive 2001/29/ES, člena 1(1), člena 8(2) in (3) ter člena 9 Direktive 2006/115/ES in člena 4 Direktive 2009/24/ES za katero koli dejanje za to, da:
 - (a) upravičena oseba, ali oseba, ki deluje v njenem imenu, izdela izvod v dostopnem formatu dela ali drugih predmetov urejanja, do katere ima upravičena oseba zakonit dostop za svojo izključno uporabo, in
 - (b) pooblaščen subjekt izdela izvod v dostopnem formatu dela ali drugih predmetov urejanja, do katerih ima zakonit dostop, ali na nepridobitni osnovi posreduje, da na voljo, distribuira ali posodi izvod v dostopnem formatu upravičeni osebi ali drugemu pooblaščenemu subjektu za namen izključne uporabe s strani upravičene osebe.
2. Države članice ob ustreznem upoštevanju sprememb, ki so potrebne, da bi bilo delo ali drug predmet urejanja dostopno v drugačnem formatu, zagotovijo, da vsak izvod v dostopnem formatu spoštuje integriteto dela ali drugega predmeta urejanja.
3. Izjema iz odstavka 1 se uporabi le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta urejanja in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.
4. Prvi, tretji in peti pododstavek člena 6(4) Direktive 2001/29/ES se uporabljajo za izjemo iz odstavka 1 tega člena.
5. Države članice zagotovijo, da pogodba ne more prevladati nad izjemo iz odstavka 1.
6. Države članice lahko določijo, da za uporabe, dovoljene v skladu s to direktivo, če jih izvajajo pooblaščen subjekt s sedežem na njihovem ozemlju, veljajo odškodninske sheme v okviru omejitev iz te direktive.

Člen 4

Izvodi v dostopnem formatu na notranjem trgu

Države članice zagotovijo, da pooblaščen subjekt s sedežem na njihovem ozemlju lahko opravi dejanja iz točke (b) člena 3(1) za upravičeno osebo ali drug pooblaščen subjekt s sedežem v kateri koli državi članici. Države članice prav tako zagotovijo, da upravičena oseba ali pooblaščen subjekt s sedežem na njihovem ozemlju lahko pridobi izvod v dostopnem formatu od pooblaščenega subjekta s sedežem v kateri koli državi članici ali ima do njega dostop.

Člen 5

Obveznosti pooblaščenih subjektov

1. Države članice določijo, da pooblaščen subjekt s sedežem na njihovem ozemlju, ki opravlja dejanja iz člena 4, pripravi in upošteva svoje prakse, s katerimi zagotovi, da:
 - (a) distribuira, posreduje in da na voljo razpoložljive izvode v dostopnem formatu le upravičnim osebam ali drugim pooblaščenim subjektom;
 - (b) sprejme ustrezne ukrepe za odvratanje od nedovoljene reprodukcije, distribucije, posredovanja javnosti ali dajanja izvodov v dostopnem formatu na voljo javnosti;
 - (c) izkazuje ustrezno skrbnost pri ravnanju z deli ali drugimi predmeti urejanja ter njihovimi izvodi v dostopnem formatu in tako ravnanje beleži ter
 - (d) objavlja in posodablja, če je to primerno, na svojem spletišču ali po drugih spletnih ali nespletnih poteh, informacije o tem, kako izpolnjuje obveznosti iz točk (a) do (c).

Države članice zagotovijo, da se prakse iz prvega pododstavka pripravijo in upoštevajo ob polnem spoštovanju veljavnih pravil za obdelavo osebnih podatkov upravičenih oseb iz člena 7.

2. Države članice zagotovijo, da pooblaščen subjekt s sedežem na njihovem ozemlju, ki opravlja dejanja iz člena 4, na zahtevo na dostopen način zagotovi naslednje informacije upravičenim osebam, drugim pooblaščenim subjektom ali imetnikom pravic:

- (a) seznam del ali drugih predmetov urejanja, za katere ima izvode v dostopnem formatu, in razpoložljive formate ter
- (b) imena in kontaktne podatke o pooblaščenih subjektih, s katerimi si je izmenjal izvode v dostopnem formatu na podlagi člena 4.

Člen 6

Preglednost in izmenjava informacij

1. Države članice pooblaščen subjekte s sedežem na njihovem ozemlju, ki opravljajo dejanja iz člena 4 te direktive ter členov 3 in 4 Uredbe (EU) 2017/1563, spodbujajo, da jim prostovoljno sporočijo svoja imena in kontaktne podatke.
2. Države članice informacije, prejete na podlagi odstavka 1, predložijo Komisiji. Komisija da te informacije na voljo na spletu prek osrednje informacijske dostopne točke in jih posodablja.

Člen 7

Varstvo osebnih podatkov

Obdelava osebnih podatkov v okviru te direktive se izvede v skladu z direktivama 95/46/ES in 2002/58/ES.

Člen 8

Sprememba Direktive 2001/29/ES

V členu 5(3) Direktive 2001/29/ES se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) uporaba v korist invalidov, ki je neposredno povezana z invalidnostjo in je nekomercialne narave, v obsegu, ki ga zahteva posamična oblika invalidnosti, brez poseganja v obveznosti držav članic na podlagi Direktive (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta (*);

(*) Direktiva (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o določenih dovoljenih uporabah določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščitenih z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja, ter o spremembi Direktive 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske pravice in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 242, 20.9.2017, str. 6).“

Člen 9

Poročilo

Do 11. oktobra 2020 Komisija predstavi poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o razpoložljivosti del in drugih predmetov urejanja v dostopnih formatih na notranjem trgu, razen tistih, ki so opredeljeni v točki 1 člena 2 za upravičene osebe, in del ter drugih predmetov urejanja za invalide, razen tistih iz točke 2 člena 2. Poročilo upošteva razvoj ustrezne tehnologije in vsebuje oceno o tem, ali bi bilo ustrezno razširiti področje uporabe te direktive, da bi se izboljšal dostop do tistih vrst del in drugih predmetov urejanja ter izboljšal dostop za tiste osebe z motnjami, ki niso zajete v tej direktivi.

Člen 10**Pregled**

1. Do 11. oktobra 2023 Komisija izvede oceno te direktive in predstavi glavne ugotovitve v poročilu Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru ter jim, kadar je to ustrezno, priloži predloge za spremembo te direktive. Ta ocena mora vsebovati oceno učinka odškodninskih shem, ki jih države članice določijo na podlagi člena 3(6), na razpoložljivost izvodov v dostopnem formatu za upravičene osebe ter na njihovo čezmejno izmenjavo. V poročilu Komisija upošteva stališča ustreznih akterjev civilne družbe, nevladnih organizacij, vključno z organizacijami, ki zastopajo invalide, in organizacijami, ki zastopajo starejše osebe.

2. Države članice Komisiji predložijo vse potrebne podatke za pripravo poročila iz odstavka 1 tega člena in pripravo poročila iz člena 9.

3. Država članica, ki na podlagi tehtnega razloga meni, da izvajanje te direktive znatno negativno vpliva na komercialno razpoložljivost del ali drugih predmetov urejanja v dostopnih formatih za upravičene osebe, lahko o tem seznani Komisijo in predloži vse pomembne dokaze. Komisija te dokaze upošteva pri pripravi poročila iz odstavka 1.

Člen 11**Prenos**

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 11. oktobra 2018. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 12**Začetek veljavnosti**

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 13**Naslovniki**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 13. septembra 2017

Za Evropski parlament

Predsednik

A. TAJANI

Za Svet

Predsednik

M. MAASIKAS

SKLEPI

SKLEP (EU) 2017/1565 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 13. septembra 2017

o zagotavljanju makrofinančne pomoči Republiki Moldaviji

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Odnosi med Evropsko unijo (v nadaljnjem besedilu: Unija) in Republiko Moldavijo se še naprej razvijajo v okviru evropske sosedске politike (ESP) in vzhodnega partnerstva. Republika Moldavija se je vzhodnemu partnerstvu pridružila leta 2009, sledila pa so pogajanja o pridružitvenem sporazumu med Unijo in Republiko Moldavijo. Ta sporazum ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: pridružitveni sporazum), ki vključuje postopno uvedbo poglobljenega in celovitega območja proste trgovine, je bil podpisan 27. junija 2014, veljati pa je začel 1. julija 2016.
- (2) Politična nestabilnost v obdobju med volitvami novembra 2014 in januarjem 2016 ter škandal v zvezi z bančnimi goljufijami, šibka gospodarska dejavnost v regiji in prepovedi uvoza, ki jih je uvedla Rusija, so močno prizadeli gospodarstvo Republike Moldavije. Te razmere so prispevale k nastanku recesije, vse večjemu trgovinskemu primanjkljaju in znatnemu zmanjšanju deviznih rezerv v zadnjem letu.
- (3) Po imenovanju nove vlade in novega guvernerja Nacionalne banke Moldavije na začetku leta 2016 so organi pokazali obnovljeno zavezo nadaljnjemu izvajanju potrebnih političnih reform ter reševanju izzivov v zvezi z upravljanjem v finančnem sektorju države in izzivov na področju upravljanja javnih financ.
- (4) Za podporo novemu procesu izvajanja reform sta se Unija in Republika Moldavija na podlagi sklepov Sveta za zunanje zadeve z dne 15. februarja 2016 dogovorili o načrtu za prednostne reforme. Republika Moldavija je pri izvajanju tega načrta zelo napredovala.
- (5) V času političnega prehoda in gospodarskih težav so se organi Republike Moldavije in Mednarodni denarni sklad (MDS) julija 2016 dogovorili o triletnem razširjenem kreditnem programu in instrumentu za povečanje financiranja v višini 178,7 milijona USD. Odbor MDS je to ureditev odobril 7. novembra 2016. Pričakuje se, da bodo organi Republike Moldavije v okviru tega programa MDS hitro izboljšali upravljanje in nadzor finančnega sektorja, okrepili politike, ki zagotavljajo makroekonomsko in finančno stabilnost, ter spodbujali trajnostno in vključujočo rast.
- (6) Republika Moldavija je avgusta 2015 zaradi slabšanja gospodarskega stanja in obetov Unijo zaprosila za dodatno makrofinančno pomoč in to prošnjo ponovila marca 2016.

⁽¹⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 4. julija 2017 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 17. julija 2017.

⁽²⁾ Pridružitveni sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani (UL L 260, 30.8.2014, str. 4).

- (7) Okvirna sredstva, ki jih je Unija namenila Republiki Moldaviji iz evropskega instrumenta sosedstva, vključno s proračunsko podporo in tehnično pomočjo, znašajo 610 do 746 milijonov EUR. Izplačilo proračunske podpore Unije je bilo v začetku leta 2015 zamrznjeno, za nadaljevanje pa je bil postavljen pogoj, da se odobri nov program MDS in izpolnijo vsi pogoji za proračunsko podporo.
- (8) Ker je Republika Moldavija država, ki jo zajema ESP, bi se morala šteti za upravičenko do makrofinančne pomoči Unije.
- (9) Makrofinančna pomoč Unije bi morala biti izreden finančni instrument nevezane in nenamenske plačilnobilančne podpore, namenjene takojšnjim potrebam upravičenke po zunanjem financiranju, in bi morala podpreti izvajanje strateškega programa, ki vsebuje takojšnje odločne ukrepe prilagajanja in strukturnih reform, oblikovane za kratkoročno izboljšanje plačilnobilančnega položaja.
- (10) Ker je v plačilni bilanci Republike Moldavije še vedno znatna vrzel v zunanjem financiranju, ki presega sredstva, ki jih zagotavljajo MDS in druge večstranske institucije, je makrofinančna pomoč Unije Republiki Moldaviji v trenutnih izjemnih okoliščinah ustrezen odziv na prošnjo Republike Moldavije za podporo gospodarski stabilizaciji v povezavi s programom MDS. Makrofinančna pomoč Unije bi z dopolnjevanjem sredstev iz finančne ureditve MDS podpirala gospodarsko stabilizacijo in program strukturnih reform Republike Moldavije.
- (11) Makrofinančna pomoč Unije bi morala biti namenjena podpori ponovne vzpostavitve vzdržnega stanja v zunanjem financiranju Republike Moldavije, kar bo prispevalo k večji politični in makroekonomski stabilnosti države, boljšemu gospodarskemu in finančnemu upravljanju, vključno s temeljitim, v rezultate usmerjenim preiskovanjem bančnih goljufij, dobremu energetskega upravljanju in neodvisnosti sodstva od politike.
- (12) Pričakuje se, da bodo makrofinančno pomoč Unije spremljala izplačila proračunske podpore v okviru evropskega instrumenta sosedstva.
- (13) Določitev zneska makrofinančne pomoči Unije temelji na celoviti kvantitativni oceni preostalih potreb Republike Moldavije po zunanjem financiranju, pri čemer je upoštevana zmožnost države, da se financira z lastnimi sredstvi, zlasti z mednarodnimi rezervami, ki so ji na voljo. Makrofinančna pomoč Unije bi morala dopolnjevati programe in finančna sredstva, ki jih zagotavljata MDS in Svetovna banka. Pri določanju zneska pomoči se upoštevajo tudi pričakovani finančni prispevki večstranskih donatorjev, potreba po zagotavljanju pravične porazdelitve bremena med Unijo in drugimi donatorji, drugi instrumenti Unije za zunanje financiranje, ki se že uporabljajo v Republiki Moldaviji, in dodana vrednost celotne vključenosti Unije.
- (14) Ob upoštevanju preostalih potreb Republike Moldavije po zunanjem financiranju, ravni njene gospodarske razvitosti, ki se izmeri glede na dohodek na prebivalca in stopnjo revščine, njene zmožnosti financiranja z lastnimi sredstvi, zlasti mednarodnimi rezervami, ki so ji na voljo, in ocene njene zmožnosti odplačevanja na podlagi analize vzdržnosti dolga bi bilo treba del pomoči zagotoviti v obliki nepovratnih sredstev.
- (15) Komisija bi morala zagotoviti pravno in vsebinsko skladnost makrofinančne pomoči Unije s ključnimi načeli in cilji na različnih področjih zunanjega delovanja, z ukrepi, sprejetimi v zvezi z navedenimi področji, ter drugimi ustreznimi politikami Unije.
- (16) Makrofinančna pomoč Unije bi morala podpirati zunanjo politiko Unije do Republike Moldavije. Službe Komisije in Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) bi morale v celotnem obdobju zagotavljanja makrofinančne pomoči tesno sodelovati, da bi usklajevale in zagotavljale doslednost zunanje politike Unije.
- (17) Makrofinančna pomoč Unije bi morala podpirati zavezanost Republike Moldavije vrednotam, ki jih deli z Unijo, vključno z demokracijo, pravno državo, dobrim upravljanjem, odgovorno, pregledno in na zaslugah temelječo javno upravo, neodvisnim sodstvom, spoštovanjem človekovih pravic, svobodnimi, neodvisnimi in pluralističnimi mediji, trajnostnim razvojem in zmanjševanjem revščine, kakor tudi njeno zavezanost načelom odprte in pravične trgovine, ki temelji na pravilih.

- (18) Predpogoj za dodelitev makrofinančne pomoči Unije in izplačilo vsakega od treh obrokov bi moral biti, da Republika Moldavija spoštuje učinkovite demokratične mehanizme, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom, in pravno državo ter zagotavlja spoštovanje človekovih pravic. Poleg tega bi morali posebni cilji makrofinančne pomoči Unije povečati učinkovitost, preglednost in odgovornost sistemov za upravljanje javnih financ, se uspešno boriti proti korupciji in pranju denarja, okrepiti upravljanje in nadzor finančnega in bančnega sektorja v Republiki Moldaviji, izboljšati upravljanje energetskega sektorja ter spodbujati strukturne reforme, katerih cilji so podpiranje trajnostne in vključujoče rasti, ustvarjanje novih delovnih mest, naklonjeno poslovno ozračje in fiskalna konsolidacija. Makrofinančna pomoč Unije Republiki Moldaviji bi morala vključevati tudi ukrepe za podporo izvajanju pridružitvenega sporazuma, vključno s poglobljenim in celovitim območjem proste trgovine. Posebne cilje je treba opredeliti na preverljiv in merljiv način, da jih bo mogoče ustrezno oceniti. Komisija in ESZD bi morali redno spremljati izpolnjevanje pogoja in doseganje navedenih ciljev. Če pogoj ne bi bil izpolnjen in cilji ne bi bili doseženi oziroma če nameni in načela iz pridružitvenega sporazuma v splošnem ne bi bili upoštevana, bi morala Komisija začasno prekiniti ali ukiniti izplačilo makrofinančne pomoči Unije.
- (19) Da bi zagotovili učinkovito zaščito finančnih interesov Unije, povezanih z makrofinančno pomočjo Unije, bi morala Republika Moldavija izvesti ustrezne ukrepe za preprečevanje in boj proti goljufijam, korupciji in drugim nepravilnostim, povezanim s pomočjo. Republika Moldavija bi morala Komisijo redno obveščati o izvajanju makrofinančne pomoči na podlagi popolnega razkritja in strogega upoštevanja finančnih pravil Unije. Poleg tega bi bilo treba sprejeti določbo, na podlagi katere bi Komisija izvajala nadzor, Evropsko računsko sodišče pa revizije.
- (20) Sprostitev makrofinančne pomoči Unije ne posega v pristojnosti Evropskega parlamenta in Sveta kot proračunskega organa.
- (21) Zneski makrofinančne pomoči, zagotovljene v obliki nepovratnih sredstev, in zneski rezervacij za makrofinančno pomoč, zagotovljeno v obliki posojil, bi morali biti skladni s proračunskimi sredstvi, odobrenimi v večletnem finančnem okviru.
- (22) Makrofinančno pomoč Unije bi morala upravljati Komisija. Da bi se Evropskemu parlamentu in Svetu zagotovila možnost spremljanja izvajanja tega sklepa, bi ju morala Komisija redno obveščati o dogajanjih v zvezi s pomočjo in jima posredovati ustrezne dokumente.
- (23) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja tega sklepa bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
- (24) Za makrofinančno pomoč Unije bi morali veljati pogoji, ki se določijo v memorandumu o soglasju. Ti pogoji bi morali biti povezani z izplačilom vsakega od treh obrokov. Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja in zaradi učinkovitosti bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila za pogajanja o teh pogojih z organi Republike Moldavije pod nadzorom odbora predstavnikov držav članic v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011. V skladu z navedeno uredbo bi se moral praviloma uporabljati svetovalni postopek, razen v primerih, ki so določeni v navedeni uredbi. Ob upoštevanju potencialno pomembnega učinka pomoči, višje od 90 milijonov EUR, je primerno, da se za ukrepe, ki ta prag presegajo, uporablja postopek pregleda. Ob upoštevanju zneska makrofinančne pomoči Unije Republiki Moldaviji bi se moral za sprejetje memoranduma o soglasju in za kakršno koli zmanjšanje oziroma zamrznitev ali ukinitvev pomoči uporabljati postopek pregleda –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Unija da Republiki Moldaviji na voljo makrofinančno pomoč v višini največ 100 milijonov EUR (v nadaljnjem besedilu: makrofinančna pomoč Unije), da bi podprla gospodarsko stabilizacijo in obsežen načrt reform Republike

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

Moldavije. Od tega najvišjega zneska se največ 60 milijonov EUR zagotovi v obliki posojil in največ 40 milijonov EUR v obliki nepovratnih sredstev. Sprostitev makrofinančne pomoči Unije je odvisna od odobritve proračuna Unije za zadevno leto s strani Evropskega parlamenta in Sveta. Pomoč prispeva k pokritju plačilnobilansnih potreb Republike Moldavije, kot so opredeljene v programu MDS.

2. Za financiranje posojilnega dela makrofinančne pomoči Unije se na Komisijo prenese pooblastilo, da v imenu Unije najame posojila na kapitalskih trgih ali pri finančnih institucijah in nato izposojena sredstva posodi naprej Republiki Moldaviji. Zapadlost posojil v povprečju ne sme presegati 15 let.

3. Sprostitev makrofinančne pomoči Unije upravlja Komisija v skladu s sporazumi ali dogovori, sklenjenimi med MDS in Republiko Moldavijo, ter v skladu z glavnimi načeli in cilji gospodarskih reform, določenih v pridružitvenem sporazumu, vključno s poglobljenim in celovitim območjem proste trgovine, ki je bilo dogovorjeno v okviru ESP.

Komisija redno obvešča Evropski parlament in Svet o dogajanjih v zvezi z makrofinančno pomočjo Unije, tudi o izplačilih, in jima pravočasno predloži ustrezne dokumente.

4. Makrofinančna pomoč Unije se da na voljo za obdobje dveh let in pol z začetkom na prvi dan po začetku veljavnosti memoranduma o soglasju iz člena 3(1).

5. Če se finančne potrebe Republike Moldavije v obdobju izplačevanja makrofinančne pomoči Unije znatno zmanjšajo v primerjavi z začetnimi napovedmi, Komisija v skladu s postopkom pregleda iz člena 7(2) zmanjša znesek pomoči oziroma pomoč prekine ali ukine.

Člen 2

1. Predpogoj za dodelitev makrofinančne pomoči Unije je, da Republika Moldavija spoštuje učinkovite demokratične mehanizme, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom, in pravno državo ter zagotavlja spoštovanje človekovih pravic.

2. Komisija in ESZD spremljata izpolnjevanje predpogoja iz odstavka 1 v celotnem obdobju izvajanja makrofinančne pomoči Unije.

3. Odstavka 1 in 2 tega člena se uporabljata v skladu s Sklepom Sveta 2010/427/EU ⁽¹⁾.

Člen 3

1. Komisija se v skladu s postopkom pregleda iz člena 7(2) z organi Republike Moldavije dogovori o jasno opredeljenih pogojih gospodarske politike in finančnih pogojih, osredotočenih na strukturne reforme in zdrave javne finance, ki naj veljajo za makrofinančno pomoč Unije in se določijo v memorandumu o soglasju (v nadaljnjem besedilu: memorandum o soglasju), ki vključuje časovni okvir za izpolnitev teh pogojev. Pogoji gospodarske politike in finančni pogoji, določeni v memorandumu o soglasju, so skladni s sporazumi ali dogovori iz člena 1(3), vključno s programi makroekonomskega prilagajanja in strukturnih reform, ki jih Republika Moldavija izvaja ob podpori MDS.

2. Namen pogojev iz odstavka 1 je zlasti povečanje učinkovitosti, preglednosti in odgovornosti sistemov za upravljanje javnih financ v Republiki Moldaviji, vključno v zvezi z uporabo makrofinančne pomoči Unije. Pri oblikovanju strateških ukrepov se ustrezno upošteva tudi napredek v zvezi z vzajemnim odpiranjem trgov, razvojem pravične trgovine, ki temelji na pravilih, ter drugimi prednostnimi nalogami v okviru zunanje politike Unije. Komisija redno spremlja napredek pri doseganju teh ciljev.

3. Podrobni finančni pogoji makrofinančne pomoči Unije se določijo v sporazumu o posojilu in sporazumu o nepovratnih sredstvih, ki se sklene med Komisijo in organi Republike Moldavije.

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

4. Komisija redno preverja, ali so pogoji iz člena 4(3) še vedno izpolnjeni, vključno, ali so gospodarske politike Republike Moldavije v skladu s cilji makrofinančne pomoči Unije. Pri tem tesno sodeluje z MDS in Svetovno banko ter po potrebi z Evropskim parlamentom in Svetom.

Člen 4

1. Ob upoštevanju pogojev iz odstavka 3 da Komisija makrofinančno pomoč Unije na voljo v treh posojilnih obrokih, vsak od njih pa je sestavljen iz posojila in nepovratnih sredstev. Višina posameznega obroka se določi v memorandumu o soglasju.

2. Zneski makrofinančne pomoči Unije, ki se ponudi v obliki posojil, se po potrebi zagotovijo v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 ⁽¹⁾.

3. Komisija sklene, da bo izplačala obroke, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) predpogoj iz člena 2;

(b) trajno zadovoljivi rezultati pri izvajanju strateškega programa, ki vsebuje odločne ukrepe prilagajanja in strukturnih reform, podprte z nepreventivnim kreditnim aranžmajem z MDS, ter

(c) zadovoljivo izvajanje gospodarske politike in finančnih pogojev, dogovorjenih v memorandumu o soglasju.

4. Drugi obrok se načeloma ne izplača prej kot v treh mesecih po izplačilu prvega obroka. Tretji obrok se načeloma ne izplača prej kot v treh mesecih po izplačilu drugega obroka.

5. Kadar pogoji iz odstavka 3 niso izpolnjeni, Komisija začasno prekine ali ukine izplačilo makrofinančne pomoči Unije. V teh primerih obvesti Evropski parlament in Svet o razlogih za to prekinitev ali ukinitvev.

6. Makrofinančna pomoč Unije se izplača Nacionalni banki Republike Moldavije. Ob upoštevanju določb, ki se dogovorijo v memorandumu o soglasju, vključno s potrditvijo preostalih potreb po proračunskem financiranju, se lahko sredstva Unije prenesejo ministrstvu za finance Republike Moldavije kot končnemu upravičencu.

Člen 5

1. Najemanje in dajanje posojil v povezavi s posojilnim delom makrofinančne pomoči Unije se izvedeta v eurih z istim datumom valute, pri čemer Unija ni vključena v spremembe zapadlosti in ni izpostavljena tečajnemu ali obrestnemu tveganju ali kakršnemu koli drugemu poslovnemu tveganju.

2. Kadar okoliščine to dovoljujejo in če Republika Moldavija za to zaprosi, lahko Komisija sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se v posojilne pogoje vključi klavzula o predčasnem odplačilu, pri čemer se ustrezajoča klavzula vključi tudi v pogoje poslovnajemanja posojil.

3. Kadar okoliščine dovoljujejo izboljšanje obrestne mere posojil in če Republika Moldavija za to zaprosi, se lahko Komisija odloči za refinanciranje vseh ali dela prvotno najetih posojil ali prestrukturiranje ustreznih finančnih pogojev. Posli refinanciranja ali prestrukturiranja se izvedejo v skladu z odstavkoma 1 in 4 ter ne učinkujejo na podaljšanje zapadlosti zadevnega posojila ali povečanje zneska neodplačanega kapitala na dan refinanciranja ali prestrukturiranja.

4. Vse stroške, ki jih ima Unija v zvezi z najemanjem in dajanjem posojil v skladu s tem sklepom, krije Republika Moldavija.

5. Komisija obvešča Evropski parlament in Svet o dogajanjih v zvezi s posli iz odstavkov 2 in 3.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 z dne 25. maja 2009 o ustanovitvi Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe (UL L 145, 10.6.2009, str. 10).

Člen 6

1. Makrofinančna pomoč Unije se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega Parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1268/2012 ⁽²⁾.
2. Makrofinančna pomoč Unije se izvaja v okviru neposrednega upravljanja.
3. Sporazum o posojilu in sporazum o nepovratnih sredstvih, ki se skleneta z organi Republike Moldavije, vsebujeta določbe o:
 - (a) zagotovitvi, da Republika Moldavija redno preverja, ali se je financiranje iz proračuna Unije uporabljajo pravilno, sprejme ustrezne ukrepe za preprečevanje nepravilnosti in goljufij ter po potrebi uporabi pravna sredstva za izterjavo vseh nepravilno porabljenih sredstev, zagotovljenih na podlagi tega sklepa;
 - (b) zagotovitvi zaščite finančnih interesov Unije, zlasti določitvi posebnih ukrepov za preprečevanje goljufij, korupcije in vseh drugih nepravilnosti v zvezi z makrofinančno pomočjo Unije ter za boj proti navedenim pojavom, v skladu z uredbama Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 ⁽³⁾ in (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽⁴⁾ ter Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾;
 - (c) izrecni pooblastitvi Komisije, vključno z Evropskim uradom za boj proti goljufijam, ali njenih predstavnikov, da izvajajo preglede, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem;
 - (d) izrecni pooblastitvi Komisije in Računskega sodišča, da izvajata revizije v obdobju, ko je makrofinančna pomoč Unije na voljo, in po njem, vključno z revizijami dokumentov in revizijami na kraju samem, kot so operativne ocene;
 - (e) zagotovitvi, da je Unija upravičena do predčasnega poplčila posojila in/ali celotnega poplčila nepovratnih sredstev, če se ugotovi, da je Republika Moldavija v zvezi z upravljanjem makrofinančne pomoči Unije vpletena v goljufijo ali korupcijo ali katero koli drugo nezakonito dejavnost, ki škodi finančnim interesom Unije.
4. Pred izvedbo makrofinančne pomoči Unije Komisija z operativnimi ocenami presodi ustreznost finančnih ureditev, upravnih postopkov ter mehanizmov notranje in zunanje kontrole Republike Moldavije, ki so pomembni za pomoč.

Člen 7

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 8

1. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu vsako leto do 30. junija predloži poročilo o izvajanju tega sklepa v predhodnem letu, vključno z oceno tega izvajanja. V poročilu se:
 - (a) preuči napredek, dosežen pri izvajanju makrofinančne pomoči Unije;
 - (b) ocenijo gospodarske razmere in obeti za Republiko Moldavijo ter napredek, dosežen pri izvajanju ukrepov politik iz člena 3(1);

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1268/2012 z dne 29. oktobra 2012 o pravilih uporabe Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L 362, 31.12.2012, str. 1).

⁽³⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁽⁴⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁽⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

(c) navede povezava med pogoji gospodarske politike, določenimi v memorandumu o soglasju, tekočimi gospodarskimi in fiskalnimi rezultati Republike Moldavije ter odločitvami Komisije o izplačilu obrokov makrofinančne pomoči Unije.

2. Komisija najpozneje dve leti po koncu obdobja razpoložljivosti iz člena 1(4) Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o naknadni oceni, v katerem ovrednoti rezultate in učinkovitost zaključenih ukrepov makrofinančne pomoči Unije ter navede, v kolikšni meri so prispevali k ciljem pomoči.

Člen 9

Ta sklep začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Strasbourgu, 13. septembra 2017

Za Evropski parlament

Predsednik

A. TAJANI

Za Svet

Predsednik

M. MAASIKAS

Skupna izjava Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije

Evropski parlament, Svet in Komisija glede na pobude v zvezi s spremembo volilnega sistema v Republiki Moldaviji poudarjajo, da je pogoj za odobritev makroekonomske pomoči ta, da država upravičenka spoštuje učinkovite demokratične mehanizme, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom, in pravno državo ter zagotavlja spoštovanje človekovih pravic. Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje bosta spremljali izpolnjevanje tega pogoja v celotnem obdobju izvajanja makrofinančne pomoči in bosta še posebej pozorni na to, ali organi Republike Moldavije upoštevajo priporočila ustreznih mednarodnih partnerjev (zlasti Beneške komisije in OVSE/ODIHR).

ISSN 1977-0804 (elektronska različica)
ISSN 1725-5155 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL